

EDINOST
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torkih, četrtkih in sobotah**. Zjutranje izdanie izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — **Obojno izdanie stane:**
na jeden mesec L. — 90, izven Avstrije L. 1.40
za tri meseca . . . 2.60 . . . 4.—
za pol leta . . . 5.— . . . 8.—
za vse leto . . . 10.— . . . 16.—
Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje osir.

Poznanične številke so dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 avč. izven Trsta po 3 avč. Sobotno večerno izdanie v Trstu 4 avč., izven Trsta 5 avč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglas je račun po tarifu v petinah na usluge z določilimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsegja čavdahn vrsto, poslana, osmrtnice in jasne zahvale, domači oglasi itd. se računaju po pogodbah.

Vsi dopisi naj se pošljajo predniki: ulica Cesarova 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kar nefrankovan se ne sprejemajo. Rukopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema **upravnost** ulica Molina pogočno h.č. 3, II nadst. Odpreto reklamacije so proti poštini.

* * * * * Edinosti je moč.

Častitim našim gg. naročnikom!

Bliža se konec leta, radi česar mora podpisano upravnost poravnati svoje račune. Ker pa velik del častitih gg. naročnikov ni še dopolnil naročnine do konca leta, prosimo, da vsak storiti svojo dolžnost do 20. t. m., ker se bode z istim dnevom počelo iztirjavati zastanke poštnim nalogom. Naročniki so naša glavna podpora, a nemarnost v plačevanju provzročenje listu nepotrebne situnosti in težave.

Upravnost "Edinosti".

Iz govora dra. Luegerja.

Med najvažnimi predmeti, ki so prišli sedaj na dnevni red, je getovo obnovljenje pogodbe z Ogersko. Ta predmet ostane dlje časa na dnevnem redu. Menimo torej, da storimo le svojo dolžnost, ako beležimo vestno vsaj važne izjave o tem predmetu. Po tem, kar smo že govorili o tej stvari, so že pogodili naši čitatelji, da nismo baš prijatelji obnovljenju pogodbe brez izdatnih sprememb. Po takem je naravno, da nas v prvi vrsti zanimajo take izjave veljavnih mož, ki podpirajo naše menjenje. Zagovorniki obnovljenju itak ne vedo povedati drugega v obrambo dosedanja pogodbe, nego to, kar so že povedali stokrat: frazo o državnih potrebi. Drugače je na strani nasprotnikov dosedanje pogodbe: oni prihajajo še le letos z vsem ogromnim materijalom, govorečim proti izkorisťevanju naše polovice v prilog Ogerski. Na tej strani nam je torej pričakovati zanimivih in važnih izjav. Taka važna izjava je bil govor posl. dra. Luegerja povodom razprave v poslanski zbornici o prispevku naše polovice k skupnim stroškom.

Dr. Lueger je najprvo opomnil na značilno okolnost, da svojedobno ni dobila potrebne podpore resolucija za varstvo pravic Avstrije nasproti Ogerski; od tega časa pa se je bolj in bolj mnogo število onih, ki so se izrekali proti ogerskemu nadavljanju in proti pogodbi med Avstrijo in Ogersko, koja pogodba je pogodba med levom in oslom, pričemer pa Avstrija ne igra uloge leva. (Predsednik: To ni zasramovanje Ogerske, ampak Avstrije.) Pogodba je le na korist Ogerske, skleniti sta jo mogla le inozemec (minister Beust) in pa stranka (nemško liberalna), ki je, gnana po gospodožljnosti, postavljala koristi domovine za svoje strankarske koristi. Pogodba z Ogersko ni bila drugega nego mirovni sklep po letu 1866. Mi smo bili premagani, moral bi torej kapitulovati in poplačati vojne stroške. A naši vojni stroški, ki jih plačujemo Ogerski, so veči nego so bili oni, ki jih je plačala Francoska Nemčija. Vse jedno je, ali pri sedanjih razpravah o pogodbi ministri kaj doženejo ali ne, da le zbornica ostane močna. Ali žal, da ravno temu ni tako. Zbornici

more biti le jedna naloga: ustvari naj dobro volilno preosnovno in potem naj se razpusti; nova zbornica naj bi vodila razprave z Ogersko. Ministerstvo se noči zameriti Ogerski in ponoviti hoče pogodbo pod vsakim pogojem. Ministrski predsednik je govoril o skrajnih strankah, ki tostran in onstran razijo sestavo države, ter je s tem postavil protoliberalno stranko v jedno in isto vrsto z ogersko nezavisno in Košutovo stranko. Te stranke pa so si skrajno nasprotne in grof Badeni je po tem vsporejanju hotel le krščanskosocijalno stranko sumničiti na vzgoraj kot revolucionarno. (Predsednik pravi, da ne more dopustiti, da bi se žalilo ministrskega predsednika). Govornik izjavlja, da to je najhujše razdaljenje, ako se cesarju zvesta stranka postavlja v jedno in isto stranko s Košutovo stranko. Protestovati mora odločno proti takemu vsporejanju. Gospod finančni minister je govoril o dveh državnih polovicah, kakor o obeh popolnoma jednakopravnih činiteljih. Mi pa plačujemo 70 odstotkov, Ogerska 30, mi nimamo nikakih pravic in moramo storiti, kar hoče ogerska vlada. Ako pa se je gospod finančni minister spodikal na izvajanjih poslanca Schlesingerja in na napadih istega na Ogersko, potem nam ne treba drugega, nego da se sklicujemo na neki govor Košuta, ki je govoril o „u trutjnih rokah d' aviteljev“ in o „staribabbi“ Avstriji. Govornik pravi, da njevova stranka hoče poštene, pravične pogodbe; ako pa ne pride do take pogodbe, bila bi boljša personalna zveza, nego pa taki odnosaji. Ako pravijo, da ogerska vlada, koja podpošča najhujša zasramovanja Avstrije, nim. ničesar opraviti s Košutom, trdi pa govornik, da Košut le pripravlja delo za ogersko vlado; slednjic mora vendar enkrat nehati oboževanje Košuta, sicer se ne more obrniti na bolje. Sedaj izhaja na Ogerskem neki list, ki govorí o nasledstvu na prestolu, zahteva, naj se odpravi pragmatička sankcija, kar je toliko, kakor da dela na razpad države. Govornik je potem govoril o vedenju strank glede na pogodbo. Poljaki so sicer res zvezani z Ogersko po skupnem srdu proti Rusiji, toda vse druge stranke ne bi mogle glasovati za jednostavno obnovljenje pogodbe, iz gospodarskih, političkih, narodnih in verskih razlogov. Sosebno Dunaj je najhujše zadel po pogodbi, zgubil je upravljivo prestolnice in ne dospe do svoje veljave, dokler ne bude zbrisana sramota od leta 1867. Govornik izjavlja, da bode nadaljevali, kakor do sedaj, agitacijo proti dosedanji pogodbi.

V isti razpravi je bil nadalje znamenit govor češkega veleposilstnika grof Palffy-a, ki je sicer polemizoval proti obliku govorja Luegerjevega, a vendar ni mogel drugače, nego da je pripoznal patriotizem dra. Luegerja. Govornik je menil, da ni primerno nastopati toli sovražno, ampak iskati je spo-

Vzdihnila je, prsi pa so se jej burno vzdigovale in padale. Kakor da jo pretresa mrzlica po vseh udih: roke je imela hladne, noge pa so jej zmrzvale. „Ivan!“, pošepevala je. „Pomisli, da sva na svetu, da sva človeka...“

Nočoj v bajni pravljici ..., brez imena, neka višja stvora, kajti domneva se mi, da plijem visoko pod oblaki — a ti z menoj, kakor dober duh, ki na ljubi in spremja iz veka v vek... Rezika, budi mi dobra! Bodiva srečna!“

Še vedno jo je držal za roko. Nji pa se je dozdevalo, da vse te besede ne prihajajo iz njegovih ust, temveč v lahkem in nežnem toku skozi roko, potem pa, kakor električne iskre, po njenem telesu ter slednjic odmevajo v sanjajoči glavi.

Približal je obraz k njenemu obrazu. Re-

razumljena in varstva našim interesom. Pogodba se mora skleniti, kajti ista je steber sedanje sestave države. (Klici pri Mladočehih: Ali kako!) Govornik bode zahteval, da se premene prispevki in trgovinske pogodbe. Polagoma nas je nadkrilila ona druga državna polovica v gospodarskem pogledu in smemo sedaj zahtevati po vsej pravici, da se rešijo pogodbena vprašanja. Ni res, da nam je ogerski narod sovrazen in da ne bi bil uverjen vsled svojega sebičnega nagona po samobrani, da treba ozdraviti naše odnosa. Ogerski narod je za to veliko previtežki in pravilen. (Prigovarjanja in nemiri na strani Mladočehov.)

Govoru grofa Pallfy-a je sledila cela vrsta popravkov in burnih prizorov, katerih omenjam že v današnjem zjutranjem izdanju. Med drugimi se je oglasil dr. Lueger z nastopom izjavo: On je bil prvi v tej zbornici, ki se je drznil govoriti o Ogerski. Ako bi šlo po vaše (proti nemški levici), vsprejeli bi tudi prispevek 70, celo 75, in dali bi si vrhu tega našteti še 25. (Predsednik: Zopet moram pozvati govornika na red. Rotim ga kot akademico izobraženega moža, naj govor tako, kakor se govorji med dostojnimi ljudmi. Antisemitje in Mladočehi ugovarjajo. Posl. Troll: Policija! — Mladočehi poslane Purghart: To je krivica! Predsednik: Ako tako govoriti akademico izobražen mož, kam pridevimo v tej zbornici?) Posl. Lueger: Menim, da smo vsi preražurjeni. Priznati moram, da nisem hotel nikogar žaliti. Govornik je opozoril na to, kako onkraj Litve postopajo z narodnostnim vprašanjem, ter je menil, da na Ogerskem vladata terorizem in nasilje. Glede na vnanje odnosa je Avstrija trpela največ škode ravno po nadvladi Ogerske, zlasti gledé na odnose do balkanskega in polnotoka. Mi smo, zaključil je govornik, za pogodbo. Če pa pogodbe ni mogoče doseči, smo za personalno zvezo in za gospodarski boj. Avstrija mora biti zopet svobodna, ako hočete ohraniti svoje stališče v zboru držav!

Političke vesti.

V Trstu, dne 19. decembra 1895.

Državni zbor. Poslanska zbornica je nadaljevala podrobno razpravo o proračunu ministerstva za notranje stvari. Sekcijski načelnik Erb je ugovarjal trditvam, da uživajo plemenitaši velike prednosti po političkih službah. 42 let že služi, a ni še opazil, da bi se zapostavljali neplemenitaši. Za političko upravo znači le dobiček, ako mladi aristokratje stopajo v državno službo. Glede na sleparstva pri zavarovalni družbi „Austria“ na Dunaju je izjavil sekcijski načelnik dr. Plapart, da je vlada zauzala strogo preiskavo, ne misli pa, da bi država prisko-

zika pa je zopet vprla svoj pogled v njegovo milo in prosoče obliče. Hotel ga je še nekaj vprašati ali ustnici sti jej zadrželi in britko ihč je omahnila na njegove prsi. Saj ga je že davno ljubila.

Nastala je tišina in le plinova svetilnica je šumljala, kakor da poje prokletstvo siromašni in nesrečni deklici.

Preteklo je od tega časa že nekaj let. Bilo je nekega pomladanskega dne. Rezika je sedela v svoji podstrešni sobici, tam nasproti cerkve. Njeno lice ni bilo več rudeče, kakor nekdaj, in po čela, okoli oči in usten pokazale so se jej male gube, ki so jasno pričale o njeni prerano očeneli mladosti. Pri oknu stala je njenja petletna hčerka in pritisnje obrazek na ſipo, gledala dol na nlico. Gledala je, kako ljudje priha-

čila družbi v pomoč. Antisemitski poslanec Steiner je zahteval nujno, da je pozvati načnega ministra, da ukrene potrebno, da bodo tudi za mesta na dekliskih ljudskih in meščanskih šolah mogle prisiti moške učne moči.

Minister Gantsch je pripomnil, da je to prvi slučaj, da je prišlo žensko vprašanje pred zbornico. Nujnost se je odlonila. Na to je sprožil poslanec Liebacher kako zanimivo vprašanje, da li ne bi moral zbornica za vsako zasedanje vnovič voliti predsednika? Govornik je tega menjenja, da zasedanje ni identično z letno volilno dobo. Predsednik baron Chlumetzky je odgovarjal takoj na to vprašanje, ker ne bi hotel, da bi se mislilo, da predsedništvo ne obstoji pravno. Predsednik priznava sicer, da zasedanje ni identično z volilno dobo in da je za vsako zasedanje voliti novo predsedništvo. Ali temu ne more pridružiti, da zasedanje traja le jedno leto. Zasedanje se more zaključiti le po Najvišem sklepu državnega zbora. Tudi najvišje sodišče je že razsodilo, da je razloček v tem, ali se je zborovanje le odložilo ali zaključilo.

Italija v Afriki. Kogar hočejo bogovi uničiti, udarijo ga slepoto. Ta pregor vela tudi za starega Crispia. Pri zborovanju večne zbornice izjavil je namreč, da hoče nadaljevati dosedanje ekspanzivne politike in da se nikakor neče umakniti, kakor so se svojedobno umaknili Angleži pred kraljem Teodorjem. Mož hoče torej po vsej sili tirati Italijo v pogubo. Listu „L'Italia Militare“ pišejo iz Masave, da je položenje v Afriki najtežavnejše in da se je batil, da pride prepozno že dolgo zahtevana pomoč. Rimski vesti zatrjajo, da se bode Baratieri odslej omejeval le na obrambo. Radi verjamemo to; kdor se čuti tako slabega, bi bil pa nespameten, ako bi iskal preporočilo. — Včeraj sta odpula iz Neapelja parniki „Umberto I“ in „Adria“ z dvemi bataljoni na krovu. — V poslanski zbornici je rekel bivši minister Rudini, da 20 milijonov ne bode zadosten za Afriko. Govornik je hudo grajal Crispiego politiko, ki plava v celem morju raznih vprašanj. A Afriki — vskliknil je govornik — znagamo sicer mi, ali domovina se boda kesala. Sploh se lahko reče, da ima danes Crispiego malo prijatelje; vzlje temu pa ni dvomiti, da mu večina zbornice dovoli zahtevani kredit 20 milijonov, dasi bode slutil marsikoj poslanec, da ti milijoni ne rešijo Italije iz zadrege, v kojo je zašla v Afriki po svoji lastni krvidi.

Različne vesti.

Nov prelat sv. Očeta Tržaški službeni list javlja v svoji prilogi, da je kanonik-župnik stolne cerkve na Krku, dr. Anton Orlič, imenovan hišnim prelatom sv. Očeta.

jajo iz cerkve. Ikrata je plosknila z rokama ter vskliknila nežnim glasom: „Mama! Mama! Tam iz cerkve prišel je kaj lep mož — in znjim lepa žena! Pojd sem! Povej mi, kdo je pač oni gospod, ki mi tako ugaja? Jej, dej, kako je lep!“

Vstala je izza svoje šivalne mize ter počasi stopila k oknu. Pogledala je na cesto, sapa jej je zastala v gahu. Pritisnila je deklete na svoje prsi in globoko vzdihnila, iz oči pa so jej vsile solze, ki so kapljale dol na kodrasto glavico hčerkino. „Oni gospod“, rekla je jedljaje, „oni gospod je slikar Ivan B. in gre z svojo nevesto od poroke“.

„Mama! mama! Zakaj jokaš?“, vskliknil je dete ter stegnivši se ovilo ročici okoli materinega vrata.

„Tiho bodi, Milka!“, spregovorila je Rezika. „Tiho bodi! Saj ne bom več jokala, saj je prepozno, prepozno.“

PODLISTEK. Prepozno.

Spisal A. Zajc.

(Konec.)

„Da, Ivane! Živila sva kakor v sanjah, kakor v bajni pravljici!“

„Rezika!“, započel je zopet. „Mislija si tudi sedaj le, da sva v neki pravljici. — Pozabivša na svet in njegovo trpljenje. — Mislija si, da sva sama, čisto sama, na tej zemlji, vse drugo okoli nju je sinje morje, ki pluska in razbijja svoje besne valove ob otoku najine sreče!“

Hotela mu je odgovoriti ali ni mogla, kajti neka čarobna moč stiskala je grlo.

„Rezika! Pozabivša nočoj na trpljenje in ljudi, saj veš, kako malo sva uživala srečo najine mladosti? Rezika, draga Rezika!“

Neizmerna radost je morala včeraj vladati po gorah in dolinah, po sijajnih palatih in v bornih selih, kjer-koli bivajo in dihajo in — stradajo veliki sinovi staroslavne avite colture; radostno je moralno vstrepetati, pravimo, vsako italijansko sreco, koje čitalo v včerajšnjem „Mattinu“ senzačno vest, da se je središče avstrijske države preneslo — v Rim!

Morda bode menili kdo, da se šalimo. Prosimo, vzemite le v roke včerajšnji „Il Mattino“ in tam najdete na prvem mestu med „politiškimi brzozavkami“ vest, došla „Il Mattino“ iz Rima: „Pod predsedništvo cesarjevim se je vršilo v cesarski palaci vojaško posvetovanje, kojega so se udeležili vojni minister Krieger in nadzornika vojne, baron Schönfeld in princ Windischgraetz, načelnik generalnega štaba, baron Beck in general konjice baron Gagern.“

Tako se glasi brzozavka „Mattina“ datorana — iz Rima. Preveč se zavedamo svoje inferiornosti in onega vzvišenega stališča, na koje so postavili „Il Mattino“ debeli tisočaki z milijoni dobro podkovanih in zato tudi jako uplivnih gospodov, da bi mu hoteli dajati naukov, da v Italiji za sedaj še nimajo cesarja in da tudi imena, navedena v gornji vesti, ne zvene baš po rimski! Kako naj si torej razrešimo „Il Mattinovo“ rimsko zagonetko? Nič drugače, nego, da je Rim čez noč postal središče avstrijske države.

Seveda bi uredništvo „Il Mattinovo“ utegnilo vso stvar pojasnit kot jednostavno pomoto, ki jo je zagrešil v naglici ali dotični sotrudnik ali pa stavec, v tem slučaju pa bi vendar moralni misliti, da gospoda molsijo na Rim tudi tedaj, kadar pišejo o avstrijskih stvareh. Pri tem pa se nočemo baviti z vprašanjem, da li je to posebna prednost ali pa pogreška pri avstrijskem časniku, in da li ne bi bilo primernejše ravno narobe: da bi mislili na Avstrijo tudi tedaj, kadar pišejo o Italiji!! Pri „Piccolu“ in družbi bi bila taka zahteva krivična, ali pri „Mattinu“ bi bila morda umestna že z ozirom na glas — njega rediteljev.

Odgovor „radovedneža“, že večemu radovednežu.

Ustrezajo želji „že večega radovedneža“, ki se je oglasil v danšnji zjutranji številki, prijavila uredništvo „Edinosti“ ta-le od radovedneža prejeti odgovor: V „Edinosti“ št. 151 (zjutranje izdanje) je popoloma pravilno pretiskano iz mojega rokopisa, da je visoko načeno ministerstvo odpisalo rešitev rekurza radi tržaških slovenskih šol tukajšnjemu namestništvu prve dni septembra tekočega leta, a ne 1894. I. Res je doba 13 mesecov za rešitev omenjenega rekurza malo dolga, a treba je pomisliti, da je bil rekurz zelo obširen ter da se ministerstvo radi oddaljenosti Dunaja od Trsta le teško informira o dejanskem položaju tržaških Slovencev. Takajšnjemu namestništvu je seveda to lažje ter trdno upam radi tega, da prejmem od vsegavednega „Triester Tagblatta“ v kratkem odgovor, da je rešitev omenjenega rekurza že v rokah namestnišvenega službe, da dostavi isto zastopniku staršev ter da se je g. državni poslanec Nabergoj debelo zlagal ali pa saj znotil, ko je trdil v državnem zberu, da se prej reši orientalsko vprašanje, kakor vprašanje tržaških slovenskih šol. Toliko v odgovor „že večemu radovednežu“!

Za božično darovali so ženski podružnici: g. E. Horak 10 Kr., ga. Fanny Förger 3 krone, ga. Vera Vidic 2 kroni, ga. Kati Košmerlj 2 kroni, ga. Franja Macák 4 Kr., g. J. Machne 20 kron, g. Gj. Vučković 2 kroni, ga. M. Lieske 10 kron, ga. Lud. Valenčič 3 majice, 6 p. nogovic, 6 robcev, 6 p. zapestnic in 3 deške srajce.

Sramota! Mestni zastop na Reki imel je predsinohinem prav burno sejo, pri koji se je pokazalo, kako čudne nazore imajo Reški mestni očetje o človečnosti. Svetovalec Ant. Valušnik je namreč interpeloval župana Ciotto o tej-te stvari: „Neverojeten slučaj“, rekel je Valušnik, „o katerem govoriti vse prebivalstvo in razpravljači časnike, dogodil se je minoli ponedeljek v našem mestu. Brodarski kapitan D'Ancona, oče par otrok, obesil se je v svojem stanovanju v Gorupovi hiši. Več oseb more dokazati, da je bil nesrečnik še živ, ko so ga odrezali. Hiteli so po občinskega zdravnika dr. Seemannu. Isti je bil v gledališču. Pozvali so ga, da naj urne-

prise, da reši nesrečneža. In kaj je odgovoril vrli zdravnik? Nečuvanim cinizmom je rekel, da že pride, toda še le potem, ko konča komedija v gledališču! In res je prišel brezvestni zdravnik še le po jedni uri, ko je bil kapitan že mrtev. Isti zdravnik je nedavno postopal baš tako brezvestno: Gospa Justina Papa je umirala in pozvali so dra. Seemannu k bolnici. Seemann pa je odgovoril, da odreduje zdravila samo na svojem domu in da naj pride bolnica k njemu (!); on da ne gre nikamor. Vprašam zatorej gosp. predsednika, da li zna o tem dogodku? Ako ne, prosim ga, da vzame stvar na znanje in da skrbi za to, da bode zdravnik Seemann najstrože kaznovan“. Župan Ciotta je odgovoril interpelantu, da je glede samomora kapitana D'Ancone že odredil disciplinarne preiskave proti dru. Seemannu. V ostalem pa, da more zatrdiriti, da je bila stvar vse drugače, kakor jo je opisal interpelant. Kar pa se dostaje drugega slučaja, ne more stroti ničesar, ker mu ni ničesar znano. Svetovalec Anton Valušnik je na to izjavil, da more vzeti na znanje samo prvi del predsednikovega odgovora; glede slučaja Pape mora pa se odrediti kazenska preiskava proti dr. Seemannu. Župan je na to odgovoril, da o tej stvari ni bilo ničesar čitati v časopisih, a tudi ovadil iste ni nihče; na golo govorjenje pa da se nikogar ne more dolžiti tako teških grehov. Valušnik je razjarjen ponovil svoje zahtevanje, navedsi še tretji slučaj, v katerem je mlad, pomožni zdravnik bil takoj odpuščen iz službe, ker je zasolil svojemu višjemu (dru. Seemannu) zaušnico. Župan: „Obroite se na državnega pravdnika: jaz imam opraviti le z disciplinarnim poslovnikom, ne pa s kazenskim redom“. Valušnik (zelo razjarjen): „A jaz ne odjenjam...“ Na to je nastal v dvorani strašen ropot. Nekateri svetovalci skočili so po koncu in kričali: „Ven z Valušnikom! Imamo dovelj! Škandal!“ itd. Župan se je trdil zamárn pomiriti razburjene duhove. Ko e videl, da kričanja ni konca, posadil si je klobuk na glavo in šel iz dvorane, za njim pa vsi svetovalci, izvzemši Valušnika. Ubogi Valušnik ostal je, kakor da je okužen, sam, s pravico svojo zahtevalo!

Nadina Slavjanska. Kakor poroča „Jedinstvo“, nameruje slovečna ruska pevkinja Nadina Slavjanska prirediti še tekom sedanje zime vrsto koncertov v Dalmaciji. V Splet pride zbor Slavjanske koncem februarja meseca prih. leta.

Slovenska svečanost na Dunaju. Te dni priredilo je slovansko pevsko društvo na Dunaju Ronacherjevi dvorani velik vokalni in instrumentalni koncert, kateremu so prisostvali zastopniki najrazličnejših slovenskih plemen: Hrvati, Čehi, Slovenci, Rusi, Poljaki in Bolgari. Sijajni vspeli koncerta, o kojem se je zopet pokazala slovenska solidarnost v prestolnici monarhije, in pa obilna udeležba, nadkrilila sta vse pričakovanje.

Na „šajtergi okolo sveta“. Zakonska dvojica Gallais, ki je provzročila v Trstu toliko hrupa, dospela je srečno na Reko, toda ne po samokolnici, ampak — po železnici! Ker je bilo že od Kozine dalje nakopičenega mnogo snega, oddala sta prebrisana Francoza svojo „šajtergo“ v Herpeljah na železnico, sedla sama tudi v železniški voz in se lepo peljala do Matulj. Na tak način, menimo, da bi prišla „šajterga“ tudi sama okolo sveta, ne da bi jo gonila podvzetna Francoza.

V Ljubljani močno razsajajo osepnice. Za to bolezniško je sedaj bolnih 85 otrok in dve ženi.

Plaz snega pri Tolminu. Iz Tolmina pišejo dne 15. t. m.: Včeraj utrgal se je s hribovja plaz snega, zavalivši se na Drežniško cesto. Vistem trenotku šli so po cesti trije možje, katere je plaz zasul. Orožniki in kmetje storili so, karkoli je v človeški moči, da rešijo ponesrečene. Dva zasusta izkopali so še živa, tretji bil je že mrtev.

K nesreči na Reki. poročajo včerajšnjega dne: Kakor ste že sporočili, je nesreča, katera se je dogodila v ulici Pomerio, mnogo veča nego se je to pokazalo na prvi hip. Izmed teško ranjenih, katere so izkopali izpod ruševin, umrli so 4; pod ruševinami pa so našli še mrtevo truplo 14letnega vajenca Ivana Bellena. Tega nesrečneža zasulo je zidovje tako, da je bležal z glavo v apnenici! Strašna je bila videti glava ubozega dečka, ko so ga našli mrtevga še-le, ko je skoro dva dnia ležal v apnenici. Oblasti so odredile,

da se mora podreti tudi ono malo zidova, katero se pri dotični zgradbi ni porušilo že samo po sebi, ter da se mora pričeti hiša zidati na novem temelju in po bistveno pravljjenem načrtu.

Nekemu tržaškemu listu, ki je na glasu zbor svojih senzacijonalnih, čestokrat izmišljenih vestij, pišejo o tej katastrofi z Reke skoro neverjetno poročilo, glasom katerega se dotična hiša ni porušila sama ob sebi, ampak da je bila porušena dinamitom! To poročilo slove: O natančnem preiskovanju podtega zidovja, pod katerim je petro nesrečnih delavcev našlo grozno smrt, zasledili so prav senzacijonalno stvar. Konstatovali so namreč brezdvombeno, da je bilo zidovje porušeno dinamitom. Našli so namreč 40 osmojenih, očrenih opek in pa majhen rov, v katerega je ludodelec nabasal dinamit. Splošno menenje je, da je neki odpuščeni polir storil to strašno ludodelstvo iz maševanja. Sodišče je pričelo preiskavo; doslej pa še ni moglo potrditi resničnosti te vesti.

Kupec z dekleti. Čitatelji naši se gotovo še spominjajo poročila, da je ljubljanska policija pred nekaj tedni na južnem kolodvoru arretovala nekega Mojzesa Schiffmana, ker je nameraval dve v Zagrebu kupljeni dekleti odpeljati v južno Ameriko. O tem famoznem židu je izvedel „Slov. Narod“ nekaj zanimivih podrobnostij. Rodom je iz Lvova, v Brazilliji pa naturaliziran. Bil je zaradi kupčice z dekleti že večkrat kaznovan, a to ga ni ustrasiло, saj se mu njegova kupčica dobro izplača. V Buenos-Ayresu ima dve hiši. Tam je v jednem letu naložil 50.000 gld., katere je zaslužil pri svoji ostudni kupčici. Zagrebška oblastva utegne zanimati, da je Schiffmann kupil v Zagrebu razen tistih dveh deklet, kateri je rešila iz njegovih kremljev vrla ljubljanska policija, še neko dinamito in deklete, katero pa je s primerenim dobitkom prodal nekemu Neumannu, sveda tudi žid v Sarajevo. Schiffmann je framason in sicer z imenom brat Mavricij ter je bil za svoje zasluge za framasonstvo od dotične lože že odlikovan.

Voda — namesto vina marsala. Že nekaj časa sem opravil je v Trstu podvzeten slepar jako dobro kupčijo — z vodo. Po stanovanjih imovitiših rodbin ponujal je nek mož „pristno vino Marsala“ v steklenicah po zelo nizki ceni. Mnogo takih steklenic je razprodal, kajti kdorkoli pozna način, po katerem se razpolaga vino Marsala, moral je priznati, da so steklenice pristne kakor so v rabi za to vino, da je bil pečat nedotaknjen in tudi etiketa na steklenici bila je prava. Čemu torej naj bi človek ne kupil izbornega vina po nizki ceni, ko je vendar prodajalec dajal pokušati izborno kajlico in steklenico bila so v popolnem redu? A ko je pozneje odpril steklenico, so se mu že sline cedile po slastnem vinu in si je hotel natočiti kozarček kupljenega Marsala — osvedočil se je v svoje neprizentno presenečenje, da je bila v steklenici — čista voda! Tega premetenega sleparja našel je policijski oficijal Tiz. Podvzeten trgovec z vodo je težak Anton Baškar iz Trsta. Deli so ga pod kluje.

Policijsko. Minolo noč so prijeli stražarji v ulici Ghega 43letnega težaka Viktorja Jerma iz Ljubljane, ker je razgrajal. Jerman se je upiral stražarjem, toda isti so ga ukrotili in odgnali v zapor. — Včeraj so zaprli 39letnega brezposelnega trgovskega pomočnika Huga Driollija iz Trsta, ker je dne 15. t. m. žaljivo govoril o Nj. Veličanstvu. — Težaku Ivanu Felkerju, službujočemu pri trgovcu Antonu Dušiču, ukradel je nekdo zaboj surovega masla, vrednega 15 gln. raz vočiček, katerega je bil ostavil težak na trgu Caserma. — 17letno modistinjo (?) Milajino Manollo iz Spliteta, deli so pod kluje, ker se je brez posla in pod izmišljenim imenom potikala po Trstu. — Razvreten teh zaprli so včeraj 5 oseb zaradi neznačnih tatvin in to noč po 7 pouličnih razgrajalcev.

Najnovejše vesti. Dunaj 19. V včerajšnji plenarni seji trgovske in obrtniške zbornice dunajske je govoril predsednik Mauthner o obnovljenju pogodbe z Ogersko. Rekel je, da zbornica se mora pokazati trdno in nezavistno. Ako bude sloge, imela bude moč, da izveda opravljene zahteve Avstrije.

Kolonj 18. „Köln. Zeitung“ je izvedela iz Londona, da je lord Salisbury pisal vojvodu Westminsterskemu, da ne treba razburjati se radi armenskega vprašanja. Angleška bi utegnila ostati osamela, ako bi hotela pritisnati na Turčijo.

Berolin 19. Ker se je zlomila glavna cev vedovoda v Britzerstrasse, nastala je velika poplava. Iz počene cevi je skikala voda 5

metrov visoko. Vse bliže ulice so bile pod vodo. Stanovalci podzemeljskih stanovanj so rešili nago življenje. Jedno hišo morajo stržiti redarji, ker se je batilo, da se poruši. Skoda, provzročena na blagu, je precejšnja. Gasilci delajo z dvema brzgalnicama, da bi izsesali vodo v kanal.

Trgovinske brzozavke. Pienica za jesen 7.16 7.18 Pienica za spomlad 1896 6.89 — do 6.90. Oves za jesen — — — Rž za spomlad 6.20 — 6.22 Koruz za oktober — — — maj-juni 1896 4.48 — 4.50 Pienica nova od 78 kil. f. 6.75 — 6.85 od 79 kil. f. 6.80 — 6.90. od 80 kil. f. 6.85 — 7.05 od 81 kil. f. 6.75 — 7.05, ed 82 kil. for. 7.05 — 7.10. — leden 5.40 — 5.75 prosto 5.40 — 5.75 rž nova 6.306.20 Ponudne slabe, vprašanja omogočeno. Prodaja 10000 m. st. Vreme: dež.

Praga. Neratinirani sladkor f. 12.60 za januar 13.65, za maj 14.25 Oktober-december. 13.80

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in carino vred odpošiljatev precoj f. 81.50. Con cassé 32.25 32.50 Cetvorni 33.25 33.50. V glavah (sodih) 33. — 33.50 jeko stalno

Havre. Kava Santos good average decembre 92.50 za mare 70.25 maj 68.25 cena mirne.

Dunajska borsa 19. decembra 1895

	danec	včeraj
Državni doig v papirju	99.65	99.50
" v srebro	99.75	99.55
Avtirska renta v zlato	121.30	121.25
" v kromah	99.75	99.85
Kreditne akcije	353. —	352.50
London 10 lrt.	121.10	121. —
Napoleoni	0.60/—	0.60/—
20 mark	11.85	11.85
100 itali. lit.	44.20	44.60

Najlepše darilo za godovne in svečane prilike

Oljnatni portret 85×75 cm.

Antona Martina Slomšeka, najfinje po najboljšem izvirniku izveden, na platno napet, v zlatih kovinskih barok, anti-barok ter črnih zlato okrašenih okvirih po 10, 12, 15 in 18 gld., dobiva se v trgovini

D. Hribarja v Celji. Kaj je Anton Martin Slomšek Slovencem, bilo bi preveč govoriti. Njemu se imamo zahvaliti za družbo sv. Mohorja; njemu se zahvaliti za najbolje in najlepše pedagogiske spise in domovinsko ljubezen v nemajajočem pesni. On bil je najoddiljniji buditelj našega, in najbolj vnet zagovornik pravice Slovencev. Nobena slovenska hiša naj bi ne bila brez slike tega slavnega moža, ki je in ostalo vedni ponos in dike Slovencev.

Nič več kašlj! Balzamski petoralski prah ozdravi vsak kašelj, plučni in bronhialni katar, dobiva se v odlikovani lekarni PRAXMARE „Ai due Mori“ Trst, veliki trg. Počitno posiljatve izvršujejo neutogoma.

RA